

PRESSMEDDELANDE nr 177/22

Luxemburg, den 8 november 2022

Domstolens dom i de förenade målen C-704/20 och C-39/21 | Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
(Prövning av förvar ex officio)

Den nationella domstolen ska på eget initiativ pröva huruvida förvaret av en utländsk medborgare som vistas olagligt i landet eller en asylsökande är lagligt

Det följer av unionsrätten¹ att ett antal villkor ska vara uppfyllda för att ett beslut om att ta en utländsk medborgare som har ingett en ansökan om internationellt skydd eller som vistas olagligt i en medlemsstat i förvar, eller för att hålla kvar denna utländska medborgare i förvar, ska vara lagligt

Medborgare i Algeriet, Marocko respektive Sierra Leone har vid olika nederländska domstolar bestritt de förvarsåtgärder som vidtagits mot dem.

Högsta förvaltningsdomstolen i Nederländerna och Domstolen i Haag, sammanträdesplats 's-Hertogenbosch, har frågat EU-domstolen huruvida unionsrätten medför en skyldighet för domstolarna att på eget initiativ pröva huruvida ett villkor för att en förvarsåtgärd ska vara laglig är uppfyllt, även om den berörda personen inte har bestritt detta.

I dagens dom erinrar domstolen inledningsvis om att varje förvar av en tredjelandsmedborgare – oavsett om det sker inom ramen för ett förfarande för återvändande till följd av en olaglig vistelse, inom ramen för handläggningen av en ansökan om internationellt skydd eller inom ramen för en överföring av en sökande av sådant skydd till den medlemsstat som är ansvarig för prövningen av hans eller hennes ansökan – utgör ett allvarligt ingrepp i denna medborgares rätt till frihet enligt artikel 6 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Följaktligen ska den berörda personen omedelbart friges om det framgår att villkoren för att förvaret ska vara lagligt inte har uppfyllts eller inte längre är uppfyllda. Detta är bland annat fallet när det konstateras att förfarandet för återvändande eller prövningen av ansökan om internationellt skydd eller överföring, beroende på omständigheterna, inte längre genomförs med erforderlig skyndsamhet och noggrannhet, eller när förvarsåtgärden inte är, eller inte längre är, proportionerlig.

Domstolen framhåller vidare att unionslagstiftaren, när det gäller förvar av utlänningar, inte har begränsat sig till att fastställa gemensamma materiella normer, utan även – enligt principen om ett effektivt domstolsskydd – har infört gemensamma processuella regler som syftar till att säkerställa att det i varje medlemsstat finns ett system som gör det möjligt för den behöriga rättsliga myndigheten att, i förekommande fall efter en prövning ex officio, frige den

¹ Särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, 2008, s. 98) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/33/EU av den 26 juni 2013 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd (EUT L 180, 2013, s. 96), jämförda med artikel 6 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (rätt till frihet).

berörda personen så snart det framgår att förvaret av honom eller henne inte är, eller inte längre är, lagligt.

Av detta följer att den rättsliga myndighet som är behörig att pröva en förvarsåtgärd måste beakta samtliga omständigheter, bland annat faktiska omständigheter, som den fått kännedom om, sådana de kompletterats eller förtydligats genom de processuella åtgärder som den behöriga rättsliga myndigheten ansett nödvändiga att vidta med stöd av nationell rätt, och på grundval av dessa omständigheter i förekommande fall fastställa huruvida ett laglighetsvillkor som följer av unionsrätten har åsidosatts, även om den berörda personen inte har påstått att ett sådant åsidosättande har ägt rum. Denna skyldighet påverkar inte den skyldighet som åligger denna rättsliga myndighet att ge var och en av parterna tillfälle att yttra sig över detta villkor i enlighet med den kontradiktoriska principen.

PÅPEKAND: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Håll dig uppdaterad!

